

OĞUZ ATAY • Oyunlarla Yaşayanlar

İletişim Yayınları 45 • Oğuz Atay Bütün Eserleri Dizisi 3

ISBN-13: 978-975-470-210-1

© 1985 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1-26. BASKI 1985-2016, İstanbul

27. BASKI 2017, İstanbul

KAPAK Ümit Kıvanç

KAPAK FOTOĞRAFI Ara Güler

UYGULAMA Hasan Deniz

DÜZELTİ Ahmet Abbas

BASKI Ayhan Matbaası • SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3

Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

OĞUZ ATAY

Oyunlarla Yaşayanlar

KIŞILAR

COŞKUN ERMİŞ, emekli tarih öğretmeni
(45-50 yaşlarında)

CEMİLE, karısı (aynı yaşta)

ÜMIT, oğlu (16 yaşında)

SAFFET SÖYLEMEZOĞLU, tiyatro oyuncusu
(30 yaşlarında)

SERVET DUYGULU, tiyatro sahibi ve oyuncusu
(50 yaşlarında)

EMEL SEVİNİR, tiyatro oyuncusu (25 yaşında)

SAADET NİNE, Cemile'nin annesi

**Komşu Kadın, garsonlar, müzik Hocası, komiser,
icra Memuru.**

NOT: Garsonlar, müzik hocası, komiser ve icra memurunu aynı oyuncu canlandırdır.

Olay büyük şehirde geçer.

Sahne iki parçaya ayrılmıştır. Sahnenin, seyirciye göre, sol tarafında Coşkun Ermiş'in evi yer alır. Sahnenin sağ tarafı boştur; Coşkun'un evinde yer alan olaylar sırasında bu bölüm karanlıktır. Evin dışında geçen sahneler, bu boş bölümde oynanır; bu sırada da Coşkun'un evi karanlıktır. Bazı paralel oyunlarda iki bölüm de aydınlatılır.

Coşkun Ermiş'in evi çok renkli ve ayrıntılıdır; evin dışındaki sahnelerse, son derece sade ve şematik dekorlar içinde yer alır; bu sahnelerde ışık da oldukça azdır, böylece ev dışındaki olayların gerçekten yaşanıp yaşanmadığı ya da Coşkun'un evinin dışında kesin olarak yaşayıp yaşamadığı konusunda bir kuşku vardır.

BİRİNCİ PERDE

Büyük şehrin küçük bir mahallesinde Coşkun Ermiş'in ahşap evi, oturma, yemek ve çalışma odası olarak kullanılan ve dış kapıdan doğrudan doğruya girilen büyük oda, ortada yuvarlak bir yemek masası, sağda –yönler seyirciye göredir– küçük bir çalışma masası, solda bir kitaplık. İki koltuk, bir kanape, birkaç sandalye ve sehpa. Eşya genellikle eskidir, arasında bir iki yeni mobilya görünür. Her şey biraz üst üste. Duvarlar resimlerle dolu: büyükannelerin, büyükbabaların kahverengi fotoğrafları, büyük adamların resimleri: Napolyon, İskender, Hindenburg (ya da onun gibi bir alman), Nelson (ya da sarışın bir batılı kumandan), Fatih Sultan Mehmet, Kanuni, bir arap ile geleni, bir hint şairi, bir çin filozofu... bir iki minyatür, birkaç tablo: Osman Hamdi Bey, Namık İsmail, Rembrandt, Van Gogh. Dürer... Duvarlara tutturulmuş küçük raflarda bir termometre, biblolar, çanaklar... duvarlara asılı süslü yazılmış atasözleri. Çalışma masası kâğıt ve eski kitaplarla doludur; yalnız bunlar karma karışık bir biçimdedir ve masanın üzerinde uzun süredir çalışılmadığı belli olur. Sokak kapısının yanında bir portmanto, üst kısmında eski başlıklar: fôtr şapka, kal-

pak, kasket ve kısa kenarlı spor şapkalar... Portmantonun çivilerinden birine asılmış bir keman kutusu, ayakcabılığın üstüne bırakılmış bir bağlama, çalışma masasının yanında bir nota sehпасı; masanın üstünde notalar... Koridora yakın bir kömür sobası; uzun baca koridorda kaybolur. Sokak kapısına yakın, duvara dayalı bir boy aynası. Çalışma masasının karşısındaki duvarda bir pencere.

Coşkun kanapede oturur ve elindeki kitabı biraz sıkıntıyla okur. Yanında Saadet Nine bir albüme bakmaktadır. Yemek masasının üzerinde bulunan kâğıtları okuyan Saffet ellerini çenesine dayamış, kâğıtlara iyice eğilmiş. Çevresiyle ilgisi kesilmiş gibidir; arada bir başını sallar, tavana bakar. Karşısında Ümit ciddi bir tavırla bir şeyler yazmaktadır. Boy aynasının önünde Cemile, komşu kadının elbisesinin üstüne iğnelerle tutturmuş olduğu elbiseyi prova eder.

Coşkun elindeki kitabı bırakır, yerinden kalkar ve kitaplığın önüne giderek kitapları gözleriyle inceler, başını sallar, çevresine bakar; gözü çalışma masasına takılır, masanın yanına gider ve kâğıtların altında ortasından açık duran bir kitabı seçer ve kâğıtları devirmeden onu almaya çalışır.

ÜMİT (*babasına bakmadan*): Fransız Büyük Devriminin tarihi kaçtı?

COŞKUN (*Aradığı kitabı masadan kurtarmayı başarmıştır. Bu arada bazı kâğıtlar yere düşer. Coşkun, bulduğu kitabın açık sayfasına sevinçle bakar*): Üç yüz yirmi iki!

ÜMİT: Baba, sen manyak mısın?

COŞKUN (*Birden kızar*): Manyak sensin. (*Başını kaldırır*) Bu kitaptan tam üç yüz yirmi iki sayfa okumuşum diyorum sana. (*Kendine gelir*) Sen ne diyordun?

ÜMİT: Fransız Devrimi'nin telefon numarası kaçtı diyordum?